

EDUCA XVII

Vzdelanie – cesta pre všetkých

Zborník príspevkov zo XVII. vedeckej konferencie doktorandov s
medzinárodnou účasťou

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, Katedra
pedagogiky

Nitra 2022

**UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA PEDAGOGIKY**

EDUCA XVII
Vzdelanie – cesta pre všetkých

**Zborník príspevkov zo XVII. vedeckej konferencie doktorandov
s medzinárodnou účasťou**

Nitra 2022

Názov: EDUCA XVII : Vzdelanie – cesta pre všetkých. Zborník príspevkov zo XVII. vedeckej konferencie doktorandov s medzinárodnou účasťou

Recenzenti: prof. PaedDr. Miroslav KRYSTOŇ, CSc

prof. PhDr. Erich PETLÁK, CSc.

Vydavateľ: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, 2022

Editori: Mgr. Kristína Bielčiková

Mgr. et Mgr. Monika Janíček Pavelová

Mgr. Monika Židová

Edícia pedagogickej a andragogickej literatúry Katedry pedagogiky PF UKF v Nitre. Text neprešiel jazykovou úpravou. Za obsahovú a jazykovú stránku jednotlivých príspevkov zodpovedajú príslušní autori.

Táto publikácia bola podporená z projektov:

APVV 18-0484 *Lesná pedagogika a výchova k trvalo udržateľnému rozvoju v predprimárnej a primárnej edukácii;*

APVV 18-0018 *Vyučovanie v školách druhej šance z perspektívy učiteľa a dospelého učiaceho sa;*

KEGA 007UKF-4/2020 *Téma rodiny v systéme prípravy budúcich učiteľov;*

KEGA 014UKF-4/2021 (e-) *Prevenca kyberagresie u generácie Z;*

KEGA 066UK-4/2021 *Elektronická podpora pregraduálnej prípravy študentov učiteľstva v oblasti triedneho manažmentu - tvorba webového portálu a vysokoškolskej učebnice;*

KEGA 005UKF-4/2021 *Rozvíjanie sociálnych spôsobilostí edukantov v terciárnom a ďalšom vzdelávaní;*

VEGA 1/0391/20 *Transformatívne učenie budúcich učiteľov v kontexte rozvoja kritického myslenia žiakov.*

ISBN: 978-80-558-1943-3 (online)

EAN: 9788055819433

REDAKČNÁ RADA ZBORNÍKA Z VEDECKEJ KONFERENCIE

prof. dr Alina BUDNIAK
doc. PhDr. Zlatica BAKOŠOVÁ, CSc.
prof. PhDr. Beáta BALOGOVÁ, PhD., MBA
doc. PaedDr. Nina BODORÍKOVÁ, PhD.
prof. PaedDr. Jana DUCHOVIČOVÁ, PhD.
doc. PaedDr. Lívia FENYVESIOVÁ, PhD.
prof. PaedDr. Ctibor HATÁR, PhD.
doc. PaedDr. Katarína HOLLÁ, PhD.
doc. PhDr. Petra JEDLIČKOVÁ, PhD.
prof. PhDr. Bronislava KASÁČOVÁ, CSc.
doc. PaedDr. Dana KOLLÁROVÁ, PhD.
doc. PaedDr. Juraj KOMORA, PhD.
prof. PhDr. Viera KURINCOVÁ, CSc.
doc. PaedDr. Monika MÁČAJOVÁ, PhD.
prof. PhDr. Josef MALACH, CSc.
doc. PaedDr. Tatiana MARCINEKOVÁ, PhD.
doc. PaedDr. Eleonóra MENDELOVÁ, PhD.
doc. PaedDr. Marianna MÜLLER DE MORAIS, PhD.
prof. PhDr. Miriam NIKLOVÁ, PhD.
prof. PhDr. Erich PETLÁK, CSc.
prof. PhDr. Gabriela PETROVÁ, CSc.
doc. PaedDr. Gábor PINTES, PhD.
prof. PaedDr. Mária PISOŇOVÁ, PhD.
doc. PhDr. Jana STARÁ, PhD.
prof. PhDr. Jiří ŠKODA, PhD., MBA
prof. PaedDr. Darina TARCSIOVÁ, PhD.
doc. PhDr. Dominika TEMIAKOVÁ, PhD.
prof. PhDr. Jaroslav VETEŠKA, PhD., MBA
prof. PaedDr. Radka WILDOVÁ, CSc.
prof. PhDr. Miron ZELINA, DrSc.,
doc. PaedDr. Erik ŽOVINEC, PhD.

KOLEKTÍV AUTOROV

BIELČIKOVÁ Kristína
BORISOVÁ Simona
BUJDÁKOVÁ Romana
DE MIGUEL SANTOS César
ERHARDTOVÁ Gabika
FERANSKÁ Margita
GÉCOVÁ Slávka
GUŽÍKOVÁ Libuša
GUŽÍKOVÁ Žaneta
JANÍČEK PAVELOVÁ Monika
JURASOVÁ Alžběta
KOHUTOVÁ Veronika
KORICINA Michal
KOVÁČOVÁ Andrea
KRALJIKOVÁ Michaela
ONUŠKOVÁ Mária
PAVLIČKOVÁ Alexandra
PORUBSKÁ Dominika
RAJČÁK Peter
SEMRÁDOVÁ Monika
ŠTETINOVÁ Katarína
TELEKOVÁ Radka
VAGASKÁ Zuzana
VICIANOVÁ Tereza
VISOKAI Viliam
VRÁNA Petr
ŽIDOVÁ Monika

ŠTÝLY VÝCHOVY AKO PREDIKTOR POUŽÍVANIA MÉDIÍ DEŤMI

Kristína Bielčíková, Monika Židová

Abstrakt: *Problematica vplyvu mediálnej kultúry na rodinné prostredie je výchovne i spoločensky veľmi aktuálna. Rápidny progres používania digitalizácie maloletými osobami postavil rodičov do roly digitálneho a mediálneho mediátora, od ktorého sa očakáva vhodné výchovné vedenie. Cieľom príspevku je podať analýzu novších výchovných štýlov rodičov, ktoré reflektujú súčasnú digitalizáciu prostredia domova. Analýza nových pohľadov je na jednej strane východiskom pre ďalšie výskumy predmetnej problematiky, na strane druhej ju možno aplikovať do rodinnej pedagogizácie. Špecifická pozornosť je zameraná na nové varianty rodinnej výchovy v 21. storočí, ktorá sa realizuje prostredníctvom kybernetického výchovného štýlu. Pre účely digitálno-mediálnej rodinnej výchovy sme vytvorili nové varianty kybernetického výchovného vedenia, ktorých dôležitosť v príspevku interpretujeme.*

Kľúčové slová: *dieťa, médiá, rodina, výchova, kybernetický výchovný štýl*

Úvod

Novodobé digitálne technológie sú v súčasnosti najpoužívanejším prostriedkom (Izrael, 2010) pre ľudí z celého sveta, dospelých i neplnoletých. Aj keď si to možno niektorí rodičia neuvedomujú, ale v súčasnosti sú v živote dieťaťa prvými facilitátormi v digitálno-mediálnej oblasti. Súvisí to aj s tým, že dnes je už normou, že dieťa sa počas prvých rokov života stretáva s médiami a má tak účasť na priamom mediálnom pôsobení. Dokonca sa čoraz viac znižuje veková hranica detí, ktoré sú aktívnymi (po)užívateľmi informačno-komunikačných technológií. Vplyv médií neustále napreduje a jeho tempu sa prispôbujú odborníci skúmajúci médiá v rodinnom prostredí, ktorých cieľom je pomôcť a uľahčiť rodičom výchovu. Vplyvu médií sa prispôbuje aj laická verejnosť, predovšetkým rodičia, pre ktorých je výchova v súčasnosti náročnejšia. Osobitnú oblasť zohrávajú mobilné zariadenia. Niektoré deti sú v používaní istých typov médií šikovnejšie, o „krok vpred“, ako ich rodičia. Na jednej strane je svet médií či internetu pre deti obohacujúci, napríklad pre rozvíjanie sociálnych kontaktov (Lo et al., 2021), trávenie voľného času, vzdelávanie. Na strane druhej v istých situáciách to pre nich môže byť nevýhodné, ak vezmeme do úvahy fakt, že denne viac ako 5 miliónov ľudí trávi čas na internetových platformách (Zhang et al., 2019). Predovšetkým deti, ktoré vlastnia mobilné telefóny s pripojením na internet sú v kyberpriestore najviac ohrozenou skupinou, pretože sa môžu stretnúť priamo alebo nepriamo s online nástrahami. Na základe presahu digitálnych technológií do rodín súčasní rodičia často čelia situáciám, v ktorých sa od nich vyžaduje digitálno-mediálna zručnosť a schopnosť kybernetickej regulácie aktivít, o ktoré deti prejavujú serióznym záujmom. Mnoho rodičov sa usiluje prispôbiť aktuálnym trendom, aby tak čo najlepšie pripravili svoje dieťa pre život v tejto spoločnosti v súvislosti s novodobými technológiami. To si ale vyžaduje monitoring zo strany zákonných zástupcov, keďže sociálny a emocionálny vývoj súčasnej generácie je úzko spätý s internetom a médiami. Aj napriek potenciálnym nástrahám médií môžu na rodinu vplývať pozitívne, ale len pod podmienkou, že sú nastavené isté pravidlá, ktoré sa pri ich používaní akceptujú. Pôsobenie médií môže byť však aj negatívne, ako už bolo vyššie naznačené, ale za pomoci jasne nastavených pravidiel mu je možné predchádzať. Samotné účinky a vplyv médií je možné rozdeliť podľa oblastí, na ktorú majú

priamy dosah. Brečka (1987 in Hradiska, Brečka a Vybíral, 2009) rozdeľuje účinky médií na 5 základných kategórií:

- *tonizujúce účinky* – súvisia s psychofyziologickými charakteristikami, ide o celkový vplyv na emočne-psychickú sféru,
- *kognitívne účinky* – vplyv na myslenie a myšlienkové procesy,
- *komunikačné účinky* – priamo vplyvajú na interpersonálnu komunikáciu, výmenu informácií a spätnú väzbu,
- *hodnotové účinky* – môžeme ich označovať aj ako postojoyé účinky, pretože postoje sa menia vplyvom osobnej skúsenosti, záujmov, očakávaní,
- *organizačné (inštrumentálne) účinky* – médiá priamo ovplyvňujú praktické činnosti (výchova detí, zúčastnenie sa na voľbách a pod.).

Média ovplyvňujú jednotlivcov komplexne a to na kognitívnej aj emocionálnej úrovni. Percepcia mediálnych obsahov spôsobuje v mozgu aktivizáciu na prijímanie nových informácií, ktoré sú sprevádzané emóciami, čím sa stávajú zapamätanejšími. Okrem iného, pravidelné zmyslové vnímanie mediálneho obsahu môže jednotlivca nepriamo donútiť zamyslieť sa nad niektorými vecami, situáciami a vzbudiť v ňom rozhodnutie pre stotožnenie sa s tým, čo vidí alebo počuje. Z tohto dôvodu sa pravidelné interagovanie s mediálnym obsahom prejavuje aj v komunikačnom akte, životnej axiológii či v praktických činnostiach členov rodiny. Medzi najčastejšie negatívne vplyvy médií na deti a mládež patria napríklad: narušená pozornosť, menšia dôležitosť pripisovaná reálnym zážitkom, redukcia reči, nespisované vyjadrovanie (najmä v súvislosti s nespisovným komunikovaním na sociálnych sieťach), neschopnosť aktívneho počúvania, zdravotné problémy. Je veľmi dôležité nájsť balans medzi trávením času s rodinou mimo médií a trávením času s médiami v rodine. O zabezpečenie harmónie v rodine by sa mali usilovať predovšetkým rodičia, ktorí sú pre deti zároveň „mediálnymi vzormi“. Práve od nich sa maloleté osoby učia pozorovaním o tejto oblasti. Rodičia by mali byť primárnymi mediátormi a facilitátormi. Vplyv jednotlivých kategórií sa môže odzrkadliť v smere žiadúcom i nežiadúcom. Spomínané nasmerovanie je podmienené postojom rodiča k tejto problematike, spôsobom mentorovania a voľby výchovného štýlu so zameraním na médiá. Základné tradičné typy výchovného vedenia v súvislosti s digitálnymi prostriedkami vytvárajú akoby špecifikovanejšie kybernetické vychovávanie. Podľa autorky Milodivov (2020) existuje vzťah medzi tradičnými výchovnými štýlmi a štýlmi digitálnymi. V nasledujúcej tabuľke (Tab. č. 1) poukazujeme na dôležitosť mediácie v oblasti digitálno-mediálnych obsahov, ktorú interpretujeme na základe našich doterajších poznatkov.

Tab. č. 1: Tradičný a digitálno-mediálny prístup rodičov

TYP RODIČOVSTVA	TRADIČNÝ ŠTÝL VÝCHOVY	DIGITÁLNO-MEDIÁLNY ŠTÝL VÝCHOVY
autoritatívne rodičovstvo	Rodičia majú vysoké nároky na svoje deti, avšak flexibilne reagujú na ich potreby a sú starostliví.	Rodičia majú vysoké očakávania od svojich detí. Dokážu deťom vysvetliť potreby bezpečného používania internetu. Dieťa má v prostredí médií isté obmedzenia, ale má povolenie surfovať po internete a používať digitálne technológie.
permisívne rodičovstvo	Rodičia sú veľmi citliví a na deti nemajú vysoké požiadavky.	Rodičia svoje dieťa podporujú v používaní informačno-komunikačných technológií vrátane internetu podľa jeho želania. Rodičia môžu dieťaťu dávať odporúčania pre využitie médií. Dieťa nemá explicitne stanovené pravidlá vzťahujúce sa na čas či sledovaný obsah.
helikoptérové rodičovstvo	Rodičia sa „vznášajú“ nad svojimi deťmi. Cieľom je prílišná ochrana pred akýmkoľvek nebezpečenstvom.	Rodičia majú rozsiahle pravidlá a možno aj rodičovský softvér na kontrolu, čím monitorujú aktivity vykonávané deťmi, chránia ich pred online nebezpečenstvami. Taktiež sledujú mediálny obsah, aby dokázali rozpoznať, ktorý z nich by bol pre dieťa nevhodný alebo by mu mohol ublížiť.
rodičovstvo kosačky/snežného pluhu	Rodičia sa snažia dieťaťu odstrániť všetky potenciálne prekážky na ceste životom.	Rodičia sa veľmi angažujú v snahe odstrániť akékoľvek online/mediálne nepríjemnosti a ohrozenia namiesto toho, aby sa zameriavali na budovanie odolnosti a schopnosť vedieť riešiť problémy.

V teórii online rizikového správania existuje osobitný výchovný štýl zameraný na mediálnu oblasť – **kybernetický výchovný štýl**. Častým využívaným ekvivalentom je aj *kybernetická rodičovská kontrola* alebo *kybernetická mediácia*. Ide o novodobý fenomén vychovávania maloletých osôb 21. storočia, keďže dnešné deti sa už rodia do digitálneho sveta. Je to spôsob

výchovného štýlu, ktorý sa primárne orientuje na používanie médií deťmi či správanie detí v kyberpriestore (Adigwe, van der Walt, 2020). Na základe naštudovanej problematiky (Price, 2019), (Laor, Galily, 2020), (Luo et al., 2021), (Xia, 2022) sme pre tieto účely vytvorili dva varianty rodičovstva, ktorými chceme zároveň doplniť vyššie uvedenú typológiu:

Tab. č. 2: Demokratická a rigorózna kybernetická výchova

TYP RODIČOVSTVA	TRADIČNÝ ŠTÝL VÝCHOVY	DIGITÁLNY A MEDIÁLNY ŠTÝL VÝCHOVY
demokraticko- kybernetické rodičovstvo	Rodičia vychovávajú dieťa striktným, ale i láskyplným spôsobom, rodičia a deti sú rovnocennými partnermi, vzájomne sa rešpektujú, prevládajú medzi nimi harmonické vzťahy, dieťa sa cíti v rodine bezpečne.	Rodičia citlivo vyjadrujú požiadavky na dieťa, akceptujú jeho názory, potreby, umožňujú dieťaťu primeranú slobodu v aktivitách, pri ktorých využíva média. Primeraným spôsobom vzdelávajú dieťa v digitálno-mediálnej oblasti.
rigorózne- kybernetické rodičovstvo	Rodičovská výchova je založená na veľmi striktnom mentorovaní, rodič je vždy v nadradenej pozícii, preto medzi rodičmi a deťmi absentuje rovnocenný a harmonický vzťah. Výchova je sprevádzaná častými príkazmi, zákazmi, trestami, ktorá u detí predikuje strach, hnev, emocionálnu ustrnulosť.	Rodičia deťom zakazujú venovať pozornosť a čas niektorým z aktivít, ktoré sú bezprostredne späté s médiami, prípadne zakazujú deťom používať vybrané média. Dieťa nie je slobodné v digitálnom svete, pretože je neustále striktné kontrolované.

Rozdiel medzi demokraticko-kybernetickým a rigorózne-kybernetickým rodičovským výchovným štýlom je vo výkone moci. Deti vychovávané demokraticko-kybernetickým výchovným štýlom sa stavajú sebestačnými od rodičovskej authority. Z behaviorálneho hľadiska vykazujú známky spoločensky žiaduceho správania v digitálno-mediálnej oblasti, ale aj mimo nej. Je tiež menej pravdepodobné, že sa budú zapájať do online rizikového správania a využívať média na nevhodné účely (Xia, 2022). Demokraticko-kybernetickí rodičia sa usilujú s dieťaťom udržiavať vzťah na rovnocennej úrovni. Trest je prirodzenou súčasťou výchovy ako aj pochvala. Ak ale trestá demokraticko-kybernetický rodič, zvyčajne

sa vzťah medzi trestajúcim a trestaným po treste znormalizuje. Rigorózne-kybernetickí rodičia si častejšie od detí vyžadujú poslušnosť a úctu. Vzťah medzi trestajúcim a trestaným sa v takomto prípade po treste neznormalizuje. Rodič je vždy a za každých okolností nadradený nad dieťaťom. To sa prejavuje aj v spôsobe komunikácie či vyslovených požiadavkách na dieťa. Z behaviorálneho hľadiska môžu v budúcnosti vykazovať známky spoločensky nežiaduceho správania, ktorým si môžu vykompenzovať bolesť spôsobenú opakovaným chladným prístupom zo strany rodičov. Zároveň tento typ výchovy pod vplyvom negatívnych emócií môže u dieťaťa vyvolávať vzdorovité správanie. Na základe vyššie uvedeného za najvhodnejšie výchovné vedenie považujeme demokraticko-kybernetickú výchovu. To zároveň zabezpečuje, že dieťa ľahšie prijíma zákazy či príkazy, akceptuje ich, pretože rozumie ich potrebe, lebo rodič každé rozhodnutie verbálne okomentuje. Kybernetická mediácia zahŕňa pravidelnú a úprimnú komunikáciu s rodičmi a deťmi o možných výhodách a nevýhodách digitálnych technológií či internetu; rodičia informujú deti o online hrozbách; zaujímajú sa o aktivity realizované deťmi; zaujímajú sa o platformy, ktoré deti navštevujú; regulujú čas detí trávený prostredníctvom médií. Súčasťou kybernetickej mediácie je nastolenie hraníc v rámci používania informačno-komunikačných technológií, ideálne vyhovujúce pre obe strany – rodičov a deti. Primárnym cieľom je naučiť deti bezpečnému používaniu digitalizácie, najmä internetu. Sekundárnym cieľom je v čo najväčšej miere eliminovať potenciálne ohrozenia v rámci digitálno-mediálnej oblasti. Dokonca sa dá s istotou tvrdiť, že rodičovské mediálne kompetencie a kybernetická kontrola je povinnosťou súčasných rodičov (Sonck et al. 2013). Zodpovedným prediktorom otvorenej komunikácie rodičov a detí o ich interagovaní s digitálnymi prostriedkami je dôverný vzťah. Jednotlivé typy štýlov (vid'. Tab. č. 1) nám na základe prístupu rodičov odzrkadľujú výchovu orientovanú na digitálno-mediálnu oblasť. Vytvárajú súlad vo výchovno-vzdelávacej a preventívnej funkcii v rodinnom prostredí. Podstatou vhodného digitálno-mediálneho výchovného štýlu je naučiť deti používať média bezpečne a pre osobnostný rozvoj. Z vyššie uvedených výchovných štýlov vyplýva, že rodičia sú prvými učiteľmi primárnej mediálnej gramotnosti, ktorá sa odzrkadľuje v spôsobilosti používať média správnym a uvedomelým spôsobom. Rodičia, ktorí disponujú mediálnou gramotnosťou dokážu svoje deti naučiť:

- efektívne používať mediálne technológie,
- porozumieť a vytvárať mediálne obsahy,
- kriticky analyzovať médiá a ich posolstvá,
- používať médiá tvorivo,
- identifikovať a eliminovať mediálne obsahy a služby, ktoré sú nevhodné (Volková, 2020).

Súčasťou mediálnej gramotnosti je aj ochrana detí pred nebezpečenstvami, včasná prevencia a vytvorenie bezpečného digitálneho občianstva pre deti v online svete (Richardson, Milovidov, Schmalzried, 2017), ktoré je pre nich aj rodičov prioritou číslo jeden.

Záver

Zámerom príspevku bolo teoreticky priblížiť jednu z aktuálnych problematík v súčasnosti, ktorá sa týka rovnako dospelých ako detí. Vzhľadom na rapídny progres digitálnych technológií a ich presahu do rodinného prostredia je nevyhnutný záujem rodičov vzdelávať sa v mediálnej oblasti. Na základe naštudovanej problematiky podľa nášho názoru je najvhodnejšie dosiahnuť ideál prostredníctvom demokraticko-kybernetického výchovného štýlu. Za menej vhodný považujeme rigorózne-kybernetický výchovný štýl, ktorý do značnej miery negatívne determinuje osobnosť dieťaťa. Výsledkom kybernetického výchovného štýlu

je deťmi bezpečné využívanie digitálno-mediálnych technológií. Kybernetický štýl je zároveň tou najvhodnejšou prevenciou realizovanou v rodinnom prostredí, ktorá je prediktorom budúceho správania a konania v živote dieťaťa. Súčasťou kybernetickej mediácie je v rodinnom prostredí usilovať sa vybudovať, ale aj udržiavať vzťahy založené na dôvere. Od rodičov praktizujúcich kybernetické vychovávanie sa očakáva, že akýkoľvek digitálno-mediálny problém dieťaťa nebudú pripisovať fabulácii. Mali by sa vyhýbať ponížovaniu a vysmievaniu. V rámci kybernetického vychovávania sú rodičia aktívni v ochote pomôcť dieťaťu za každých okolností a spoločne sa učiť riešiť problémy či vyhýbať sa im. Výsledkom kybernetickej mediácie je dieťa vzdelávať tak, aby sa pre neho médiá stali prostriedkom sebarozvoja, nie prostriedkom komplexného degradovania osoby.

Príspevok je výstupom k projektom: UGA V/1/2022 Rozvoj mediálnej gramotnosti ako prostriedku prevencie kyberagresie u žiakov II. stupňa ZŠ UGA V/14/2022 Online agresia ako novodobý fenomén ľudského správania KEGA 014UKF-4/2021 (e-) Prevencia kyberagresie u generácie Z.

Literatúra

ADIGWE, I. - van der WALT, T. 2020. Parental mediation of online media activities of children in Nigeria: A parent-child approach. In: *Computers in Human Behavior Reports*, v. 2. Doi: 10.1016/j.chbr.2020.100041

COMMON SENSE MEDIA. Is Technology Networking Changing Childhood? A National Poll. San Francisco, CA: Common Sense Media; 2009. Available at: www.commonsensemedia.org/sites/default/files/CSM_teen_social_media_080609_FINAL.pdf. Accessed July 16, 2010

HINDUJA, S. PATCHIN, J. 2007. Offline consequences of online victimization: school violence and delinquency. In: *J Sch Violence* 6 (3).

HLADÍKOVÁ, V. 2016. Dôležitosť rodičovskej mediácie používania médií a jej súvislosť s výchovnými štýlmi v rodine

HRADISKÁ, E. - BREČKA, S. - VYBÍRAL, Z. 2009. *Psychológia médií*. Bratislava: Eurokódex, s.r.o, 416 s. ISBN 978-80-89447-12-1.

IZRAEL, P. 2010. Mediálna výchova v otvorenom priestore: Zborník z konferencie: 21. – 22. X. BA: Ex-production. ISBN 978-80-970604-5-9, S. 61-69.

LAOR, T. GALILY, Y. 2020. Offline VS online: Attitude and behavior of journalists in social media era. In: *Technology in Society*, v. 61. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020.101239>

LIVINGSTONE, S. - HELSPER, E. 2008. Parental mediation and children's internet use. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*. Doi: 10.1080/08838150802437396

LO, C. K. M et al. 2021. Association of harsh parenting and maltreatment with internet addiction, and the mediating role of bullying and social support. In: *Child Abuse & Neglect*, roč. 113, Doi: 10.1016/j.chiabu.2021.104928

- LUO, Y. *et al.* 2021. Profiles of maternal and paternal parenting styles in Chinese families: Relations to preschoolers' psychological adjustment. In: *Children and Youth Services Review*, vol. 121, Doi: 10.1016/j.childyouth.2020.105787
- LUSCOŇ, J. 2019. Chod'te, urobte prievan v mediálnom smogu. Bratislava: Don Bosco, 100 s. ISBN 9788080744380.
- MILOVIDOV, E. 2020. Parenting in the digital age. Positive parenting strategies for different scenarios. 33 s. [online] Dostupné z: <https://edoc.coe.int/en/children-and-the-internet/8316-parenting-in-digital-age-positive-parenting-strategies-for-different-scenarios.html>
- NATHANSON, A. I. 2008. Parental Mediation Strategies. In: Wolfgang Donsbach (ed.) *The International Encyclopedia of Communication*. Doi: 10.1207/s15506878jobem4502_1
- NIKKEN, P. - de HAAN, J. 2015. Guiding young children's internet use at home: Problems that parents experience in their parental mediation and the need for parenting support. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*. Doi: 10.5817/CP2015-1-3
- O'KEEFFE, G. S. - CLARKE-PEARSON K. 2011. The Impact of Social Media on Children, Adolescents, and Families. In: *Pediatrics* 127 (4). Doi: <https://doi.org/10.1542/peds.2011-0054>
- RICHARDSON, J. - MILOVIDOV, E. - SCHMALZRIED, M. 2017. Internet literacy handbook. 147 s. [online] Dostupné z: <https://edoc.coe.int/en/internet/7515-internet-literacy-handbook.html>
- SONCK, N. *et al.* 2013. Determinants of Internet Mediation. In: *Journal of Children and Media* 7(1). Doi: 10.1080/17482798.2012.739806
- VOLKOVÁ, N. 2020. Vplyv médií na spoločnosť a rodinu. In *DZIEDZICTWO JANA PAWŁA II SPOŁECZEŃSTWO, AUTORYTET, PRZYWÓDZTWO*. Poland: Eikon Plus. Drukarnia. s. 140-193. ISBN 978-83-953289-3-9.
- PRICE, L. T. 2019. Media corruption and issues of journalistic and institutional integrity in post-communist countries: The case of Bulgaria. In: *Communist and Post-Communist Studies*, v. 52 (1). Doi: <https://doi.org/10.1016/j.postcomstud.2019.02.005>
- XIA, X. 2022. Family Income, Parental Education and Chinese Preschoolers' Cognitive School Readiness: Authoritative Parenting and Parental Involvement as Chain Mediators. Doi: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.745093>
- ZHANG, R *et al.* 2019. Parenting styles and internet addiction in Chinese adolescents: Conscientiousness as a mediator and teacher support as a moderator. In: *Computers in Human Behavior*, roč. 101. Doi: 10.1016/j.chb.2019.07.019
- ZHANG, Y. *et al.* 2021. Why parental phubbing is at risk for adolescent mobile phone addiction: A serial mediating model. In: *Children and Youth Services Review*, v. 121. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105873>

ŽIDOVÁ, M. 2021. Digitálne rodičovstvo v 21. storočí. In: Educa XVI. Edukácia – kľúč k úspechu. Zborník príspevkov z XVI. vedeckej konferencie doktorandov s medzinárodnou účasťou Katedra pedagogiky, Pedagogická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. NR: PF UKF. ISBN 978-80-558-1811-5.

Autor:

Titul, meno a priezvisko autora: Mgr. Kristína Bielčíková

Univerzita: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Fakulta: Pedagogická fakulta

Katedra: Katedra pedagogiky

Adresa pracoviska: Dražovská cesta 4, 949 74 Nitra

e-mail: kristina.bielcikova@ukf.sk

školiťel': doc. PaedDr. Katarína Hollá, PhD.

Autor:

Titul, meno a priezvisko autora: Mgr. Monika Židová

Univerzita: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Fakulta: Pedagogická fakulta

Katedra: Katedra pedagogiky

Adresa pracoviska: Dražovská cesta 4, 949 74 Nitra

e-mail: monika.zidova@ukf.sk

školiťel': doc. PaedDr. Katarína Hollá, PhD.